

Prognoses aantal jeugdigen in de provincie Groningen

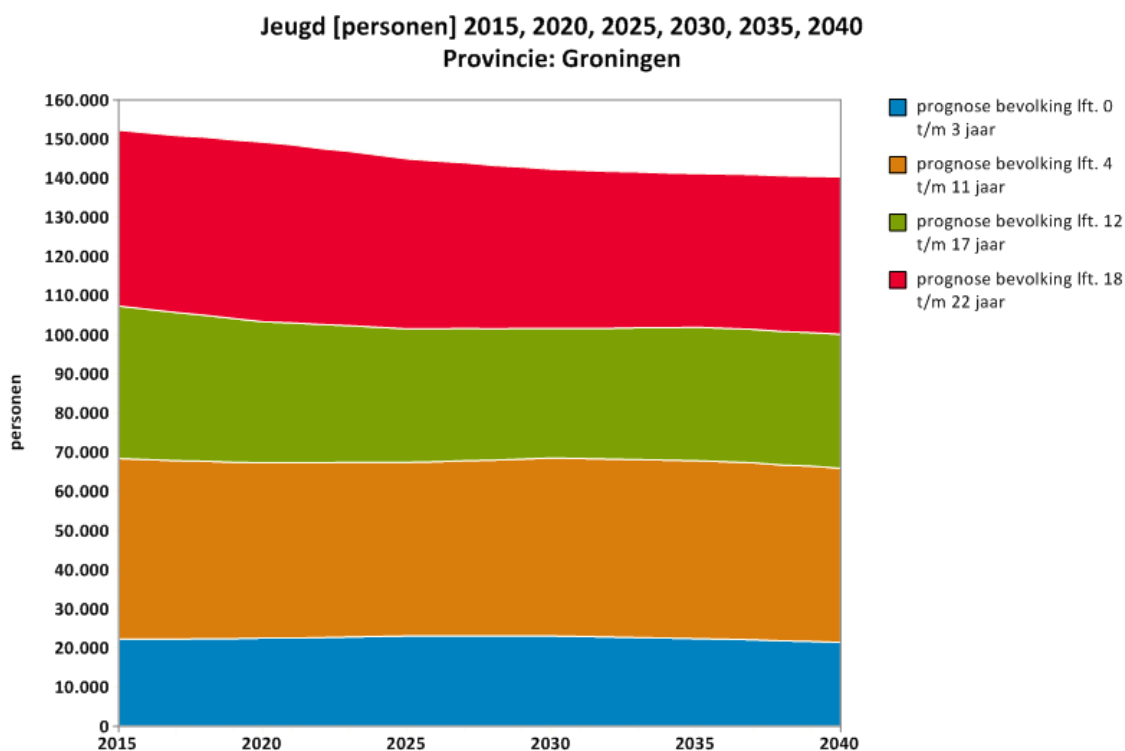
Hoe ziet de ontwikkeling van het aantal jeugdigen er uit de komende jaren? Het antwoord op die vraag is vooral nu gemeenten verantwoordelijk zijn voor het totale jeugdbeleid erg belangrijk. Dat er sprake is van een afname van aantal jeugdigen is bekend, maar hoe groot zal die afname zijn? En hoe groot zijn de verschillen tussen gemeenten? Deze factsheet geef antwoord op deze vragen.

In het kort

Sinds 2000 is het aantal jeugdigen van 0 t/m 22 jaar in de provincie Groningen met bijna 2000 personen toegenomen (+1%). De toename komt echter helemaal voor rekening van de oudste jeugd (12 t/m 22 jaar). In de jongere leeftijd 0 t/m 11 jaar is sprake van een daling.

Cijfers over de hele provincie: dalende trend in aantal jeugdigen

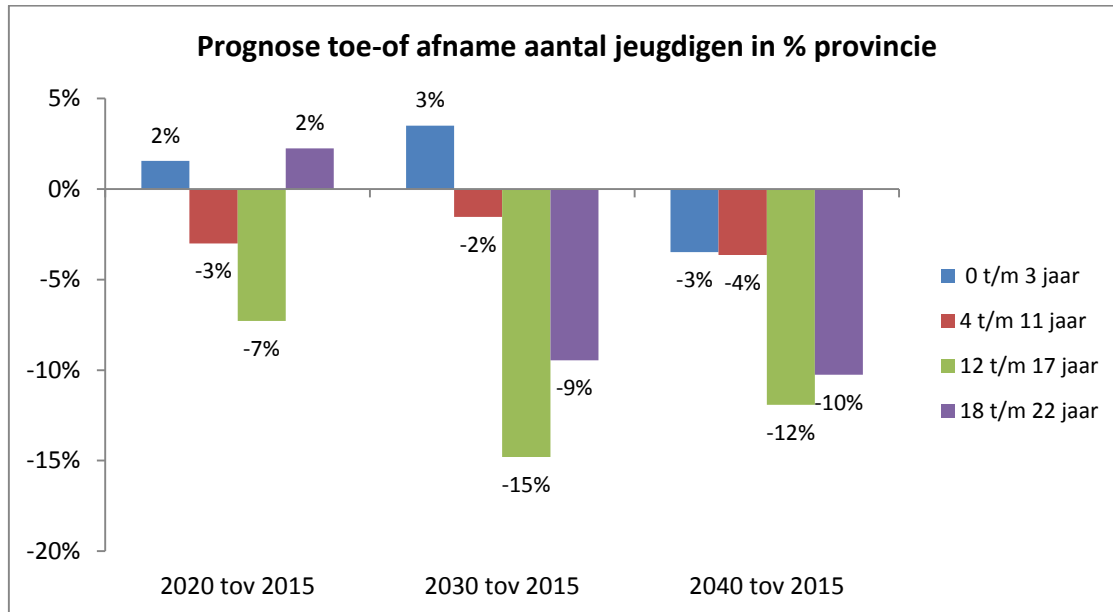
Het aantal jeugdigen van 0 t/m 22 jaar in de provincie Groningen zal volgens de nieuwste prognoses met 2% zijn afgenomen in 2020 ten opzichte van (de prognoses van) 2015. Het gaat dan in totaal om een vermindering met bijna 3.000 jeugdigen. In 2030 is de prognose - 6,5% t.o.v. 2015 (- 10.000) en in 2040 - 8% (- 12.000). Onderstaande figuur illustreert dat de afname tussen 2020 en 2030 wat groter is en daarna geleidelijker gaat.

Bron: Provincie Groningen - IPB/Primos prognose

Hoe is de verwachte ontwikkeling in de verschillende leeftijdscategorieën?

Als we de prognoses van 2020, 2030 en 2040 afzetten tegen die van 2015 voor verschillende leeftijdscategorieën, dan zien we op provinciale schaal grote verschillen. In 2020 en 2030 is er t.o.v. 2015 nog sprake van een kleine groei van het aantal 0-4 jarigen. In 2020 is er ook nog een kleine toename in de leeftijdsgroep 18 t/m 22 jaar. Daarna treedt een daling in. In de basisschoolleeftijd zien we een daling van enkele procenten. Het grootst is de daling in de leeftijd van het voortgezet onderwijs en de 18+-ers.

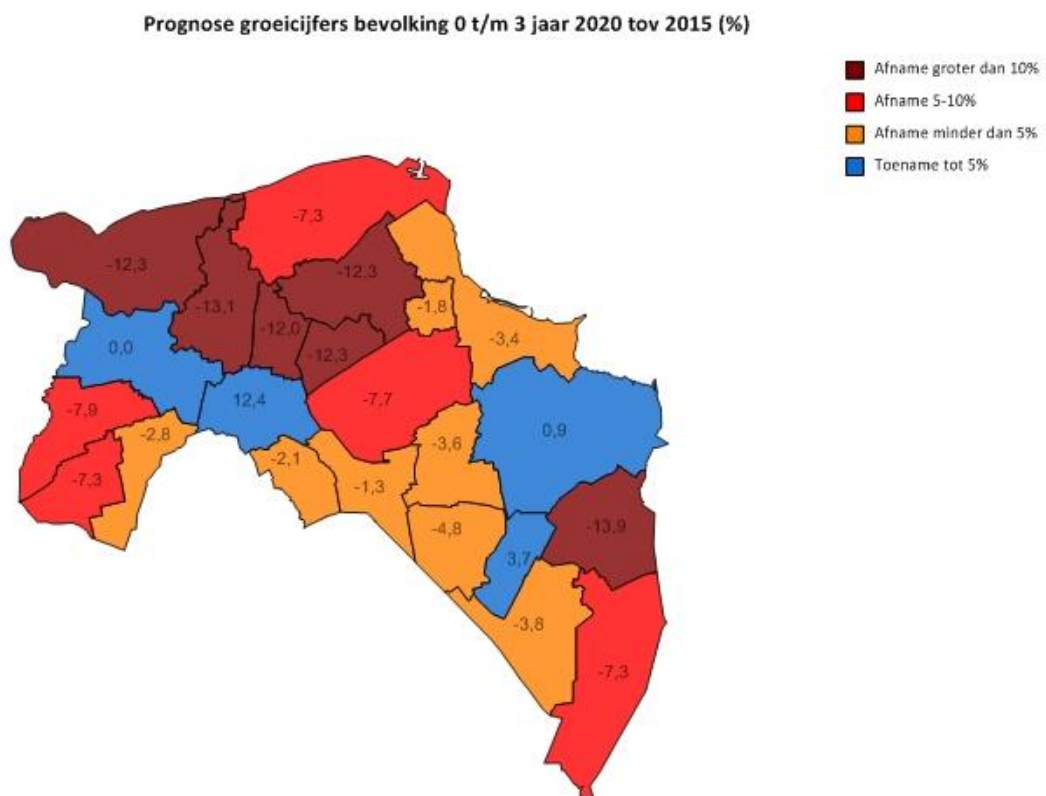
Cijfers per gemeente: grote verschillen

Er zijn grote verschillen tussen gemeenten. We hebben de prognoses van 2020 ten opzichte van 2015 per gemeente in kaart gebracht per leeftijdscategorie. 2020 is een termijn waarvoor nu in het kader van de transitie en transformatie nieuw jeugd beleid wordt ontwikkeld – nog 5,5 jaar te gaan. Wat zijn de verwachtingen?

0 t/m 3 jaar

Provinciaal is er sprake van een kleine groei van 2%. Toch zien we in slechts drie gemeenten een toename van het aantal 0 t/m3 jarigen: Groningen (+12,4%), Pekela (+3,7%) en Oldambt (+0,9%). De grootste afname zien we in Bellingwedde (-13,9%), Winsum (-13,1%) en enkele gemeenten met -12%.

De afname van het aantal peuters zal gevolgen hebben voor de voorzieningen: minder peuters op de peuterspeelzalen en minder kinderen in de kinderopvang. We zien nu al ontwikkelingen dat speelzalen en kindercentra gaan samenwerken met basisscholen in integrale kindvoorzieningen 0 t/m12 jaar.

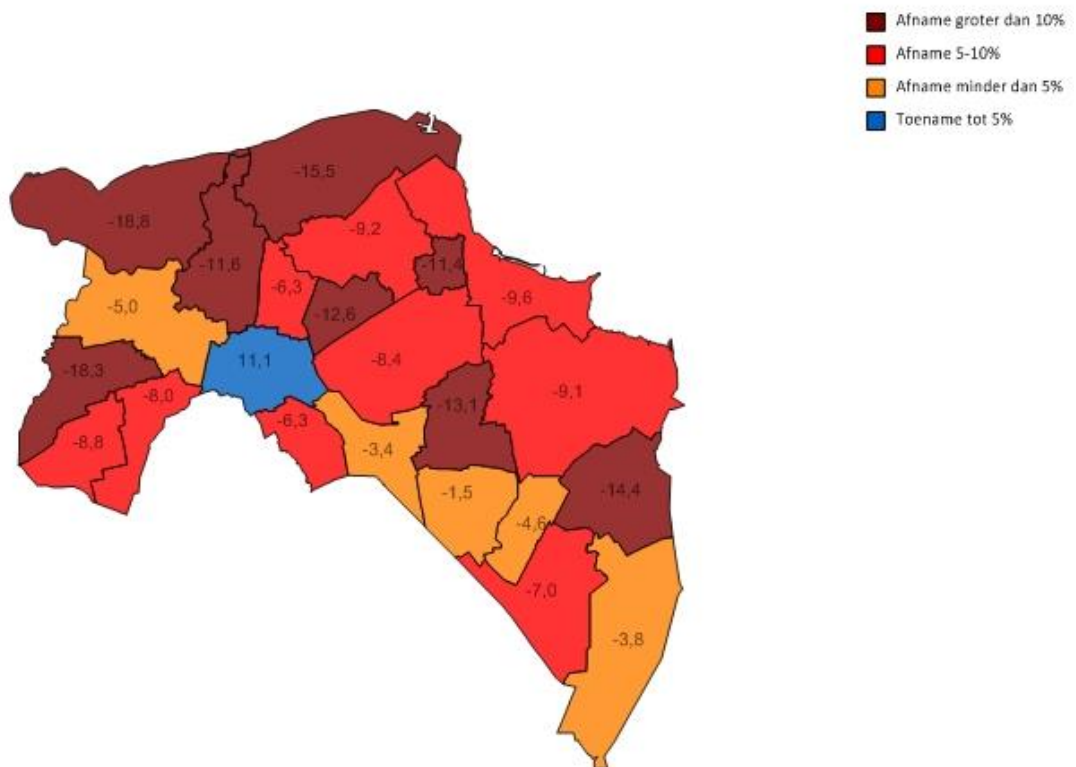

Bron: IPB/Primos prognose, Provincie Groningen

4 t/m 11 jaar

In de basisschoolleeftijd (4 t/m 11-jarigen) is er alleen in de gemeente Groningen een toename in 2020: +11,1%. Alle overige gemeenten kunnen een – soms forse - daling tegemoet zien. De grootste daling is te zien in De Marne (-18,8%) en Grootegast (-18,3%). Dit heeft gevolgen voor de omvang van basisscholen: we zien met name de laatste twee jaar vaker dat kleine basisscholen moeten sluiten wegens te weinig leerlingen. Opschaling naar grotere basisscholen die de daling van het aantal kinderen kunnen opvangen is aan de orde, maar roept ook weerstand bij ouders op. Zij zullen er aan moeten wennen dat in elk dorp een basisschool van elke denominatie niet meer vol te houden zal zijn. En dus dat de afstand thuis-basisschool in de toekomst groter zal worden. Voor gemeenten heeft dit gevolgen voor het huisvestingsbeleid van scholen (nieuwbouw, sloop/andere bestemming van schoolgebouwen etc.).

Prognose groeicijfers bevolking 4 t/m 11 jaar 2020 tov 2015 (%)

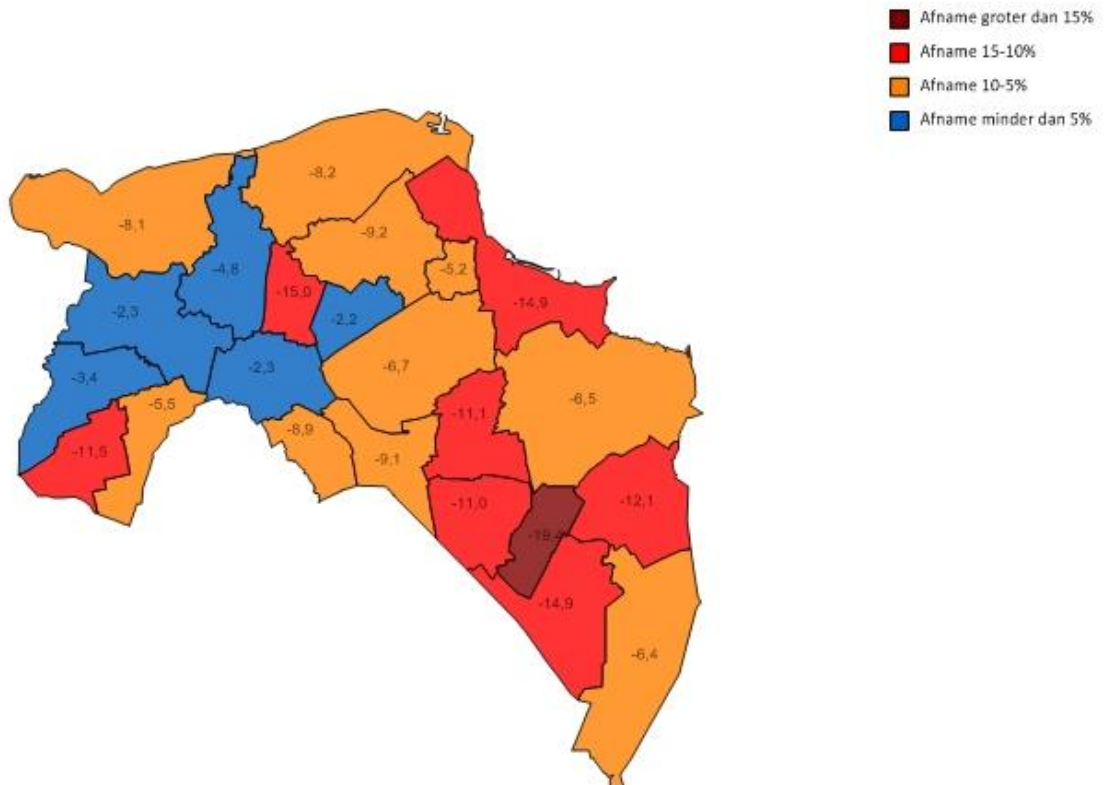

Bron: IPB/Primos prognose, Provincie Groningen

12 t/m 17 jaar

Bij deze leeftijdsgroep is er geen enkele gemeente die een groei laat zien. De grootste afname vinden we in Pekela (-19,4%). Maar ook Bedum, Delfzijl en Stadskanaal hebben te maken met een fors dalend aantal jongeren tussen 12 en 18 jaar. Dit betekent afname van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs, en inderdaad hebben VO-scholen hier al mee te maken en zullen hier verder op moeten anticiperen. Scholenbouwbeleid, beleid voor leerlingvervoer/OV, spreidingsbeleid van opleidingen zal rekening moeten gaan houden met de verwachte leerlingendaling.

Prognose groeicijfers bevolking 12 t/m 17 jaar 2020 tov 2015 (%)

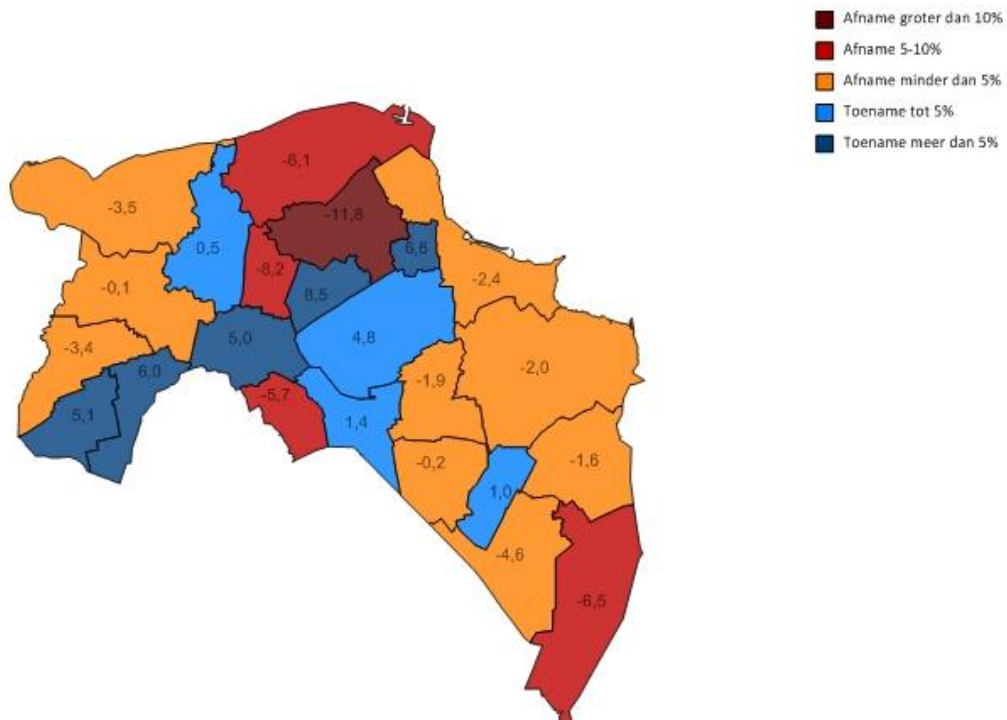

Bron: IPB/Primos prognose, Provincie Groningen

18 t/m 22 jaar

In de leeftijdsgroep 18 t/m 22 jarigen is er opvallend veel variatie tussen de gemeenten in vergelijking met de voorgaande leeftijdscategorieën. Zo laten negen gemeenten een groei zien met Ten Boer verrassend op kop met 8,5%, tegenover een forse daling in Loppersum (-11,8%). Verklaringen hiervoor kunnen gezocht worden in huisvestingsmogelijkheden voor jonge starters en in werkgelegenheid.

Prognose groeicijfers bevolking 18 t/m 22 jaar 2020 tov 2015 (%)

Bron: IPB/Primus prognose, Provincie Groningen

Gevolgen voor jeugdzorgbeleid

Ook de jeugdhulp zou kunnen merken dat er minder jeugdigen zijn in de toekomst. Er zou minder aanspraak op jeugdzorg gedaan kunnen worden. Maar hier gelden ook andere invloeden, zoals de ernst van de problematiek van kinderen, gezinsomstandigheden (zoals echtscheiding), sociaal economische omstandigheden (zoals armoede), en preventiebeleid.

Gemeenten kunnen met de prognoses hun voordeel doen door te anticiperen op verwachte ontwikkelingen. Tegelijkertijd is het nodig om steeds te monitoren hoe de werkelijke ontwikkeling van het aantal jeugdigen verloopt, en of de verwachte trend zich ook daadwerkelijk voor doet.

Het Sociaal Planbureau Groningen houdt u regelmatig op de hoogte van nieuwe prognoses en berekent trends. Cijfers over het aantal jeugdigen zijn te vinden in onze databank en op aanvraag te leveren.

Bron: IPB/Primus prognose, Provincie Groningen 2014.

Bewerkingen: Sociaal Planbureau Groningen, oktober 2014

Contact: Fransje Grisnich, f.grisnich@sociaalplanbureaugroningen.nl / 06-46078444

www.sociaalplanbureaugroningen.nl